

STM:n ja THL:n

TILANNEKATSAUS
KORONAVIRUS-
TILANTEESTA

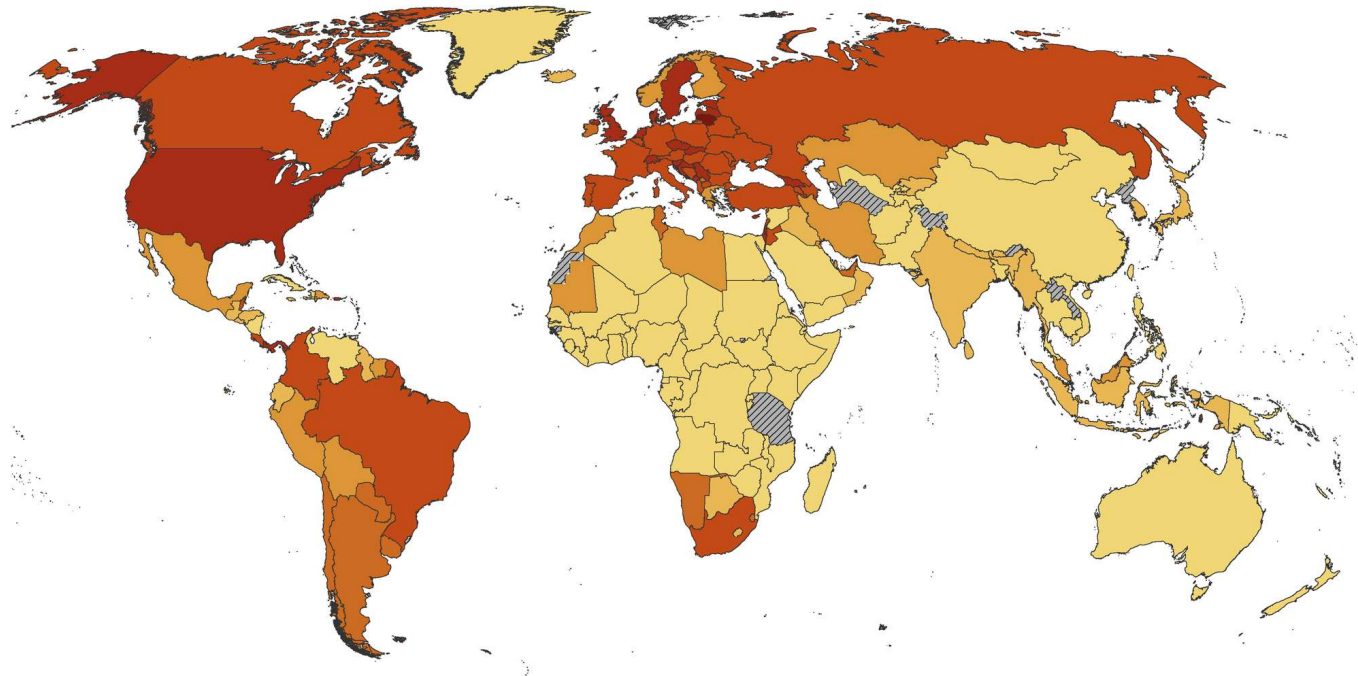

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tässä esityksessä

- Kansainvälinen pandemiatilanne
- Suomen valtakunnallinen ja alueellinen epidemiatilanne
- Sairaanhoidon kuormitustilanne
- Tilannearvio 7.1.2021
- Päivitetyin toimintasuunnitelman mukaiset alueelliset toimet
- Uusi COVID 19 -muunnos

Maailmanlaajuisesti yli 80 miljoonaa tapausta ja lähes 1,8 miljoonaa tautiin menehtynyttä

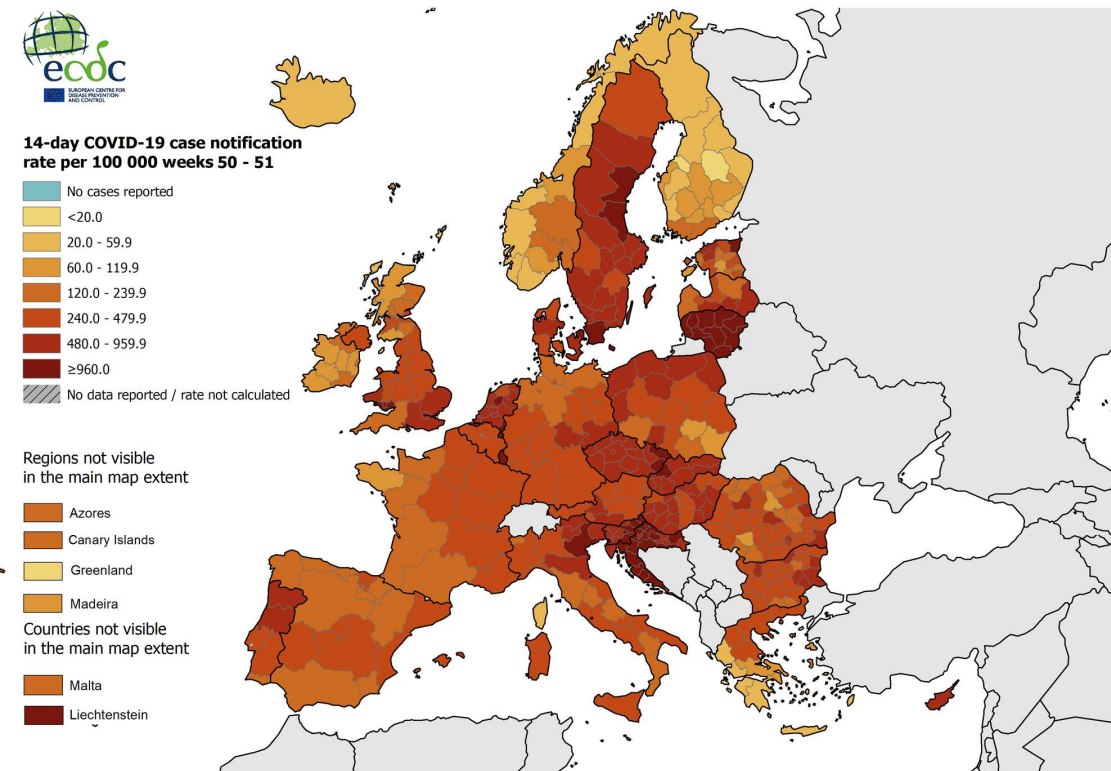

14-day COVID-19 case notification rate per 100 000, weeks 51 - 52

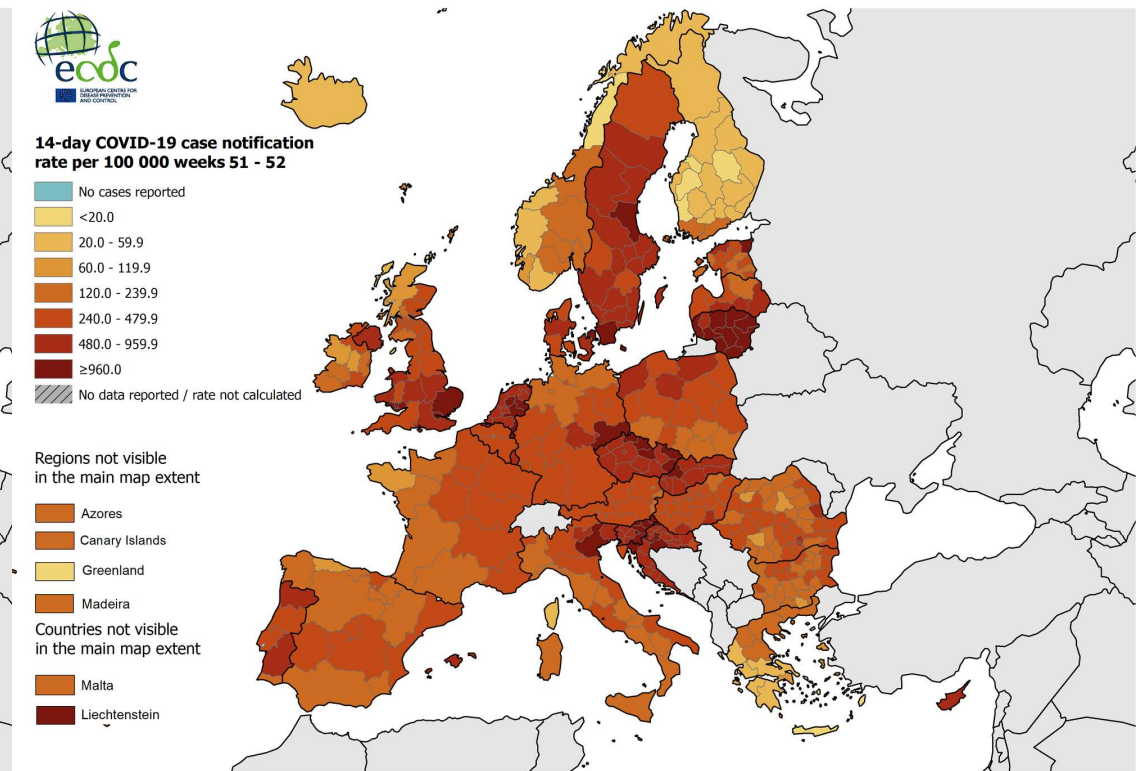

EU-maiden tilanne

– 14 vrk ilmaantuvuus – viikot 50-51 ja 51-52

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat. Office for National Statistics licensed under the Open Government Licence v.3.0. Contains OS data © Crown copyright and database right 2020. ©Kartverket ©Instituto Nacional de Estatística - Statistics Portugal. The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on: 23 Dec 2020

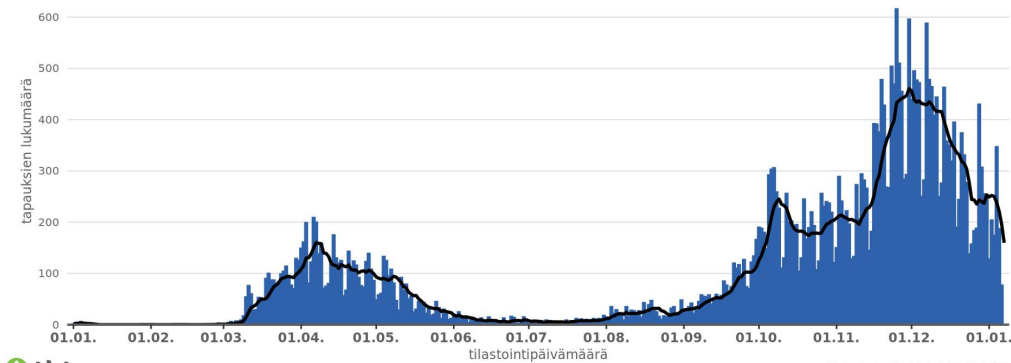
Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat. Office for National Statistics licensed under the Open Government Licence v.3.0. Contains OS data © Crown copyright and database right 2020. ©Kartverket ©Instituto Nacional de Estatística - Statistics Portugal. The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on: 30 Dec 2020

COVID-19 tapausmäärät 7.1.2021

- Ilmoitettuja tapauksia yhteensä: **37 772 (+223)**
- Tapausilmaantuvuus: **61 / 100 000 väestö / 14 vrk**
- **R 0,75 – 0.9**
- Yli **2,5** miljoonaa tutkittua näytettä
- Sairaalahoidossa yhteensä 191 henkilöä
 - Perusterveydenhuolto: 74
 - ESH vuodeosasto: 92
 - ESH tehohoito: 25
- Kuolemia on raportoitu **577**
 - Erikoissairaanhoido 23 %
 - Perusterveydenhuolto 41 %
 - Sosiaalihuollon yksikkö 34 %
 - Kotona tai muualla 1 %

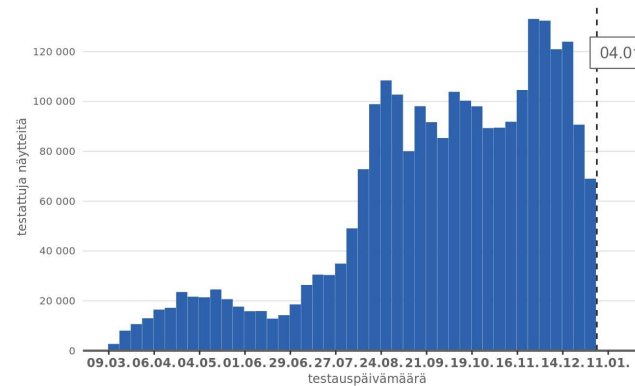
Suomessa todetut COVID-19 -tapaukset tilastointipäivän mukaan

mustalla viivalla seitsemän päivän liukuva keskiarvo

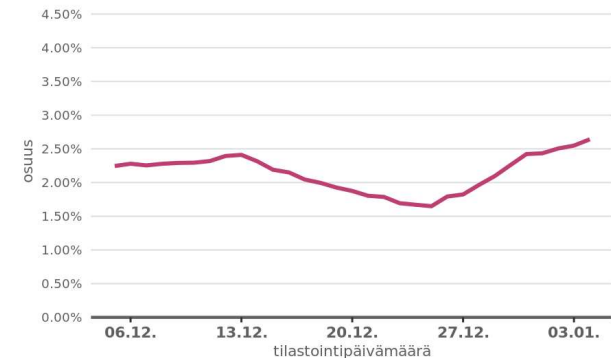

Tartuntatautirekisteri 07.01.2021

Testausmäärät viikoittain

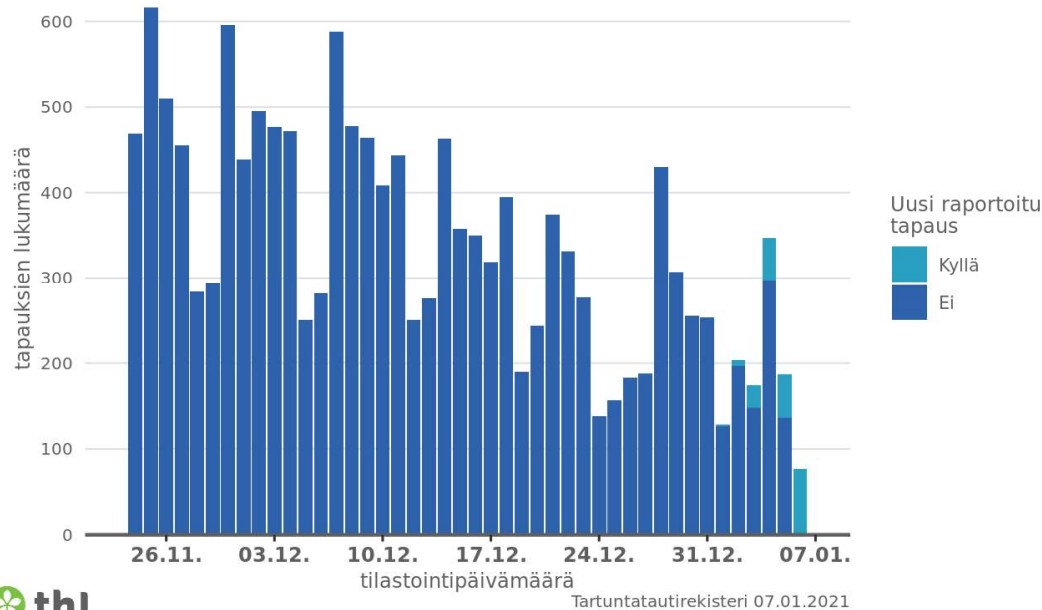

Positiivisten näytteiden osuus testatuista

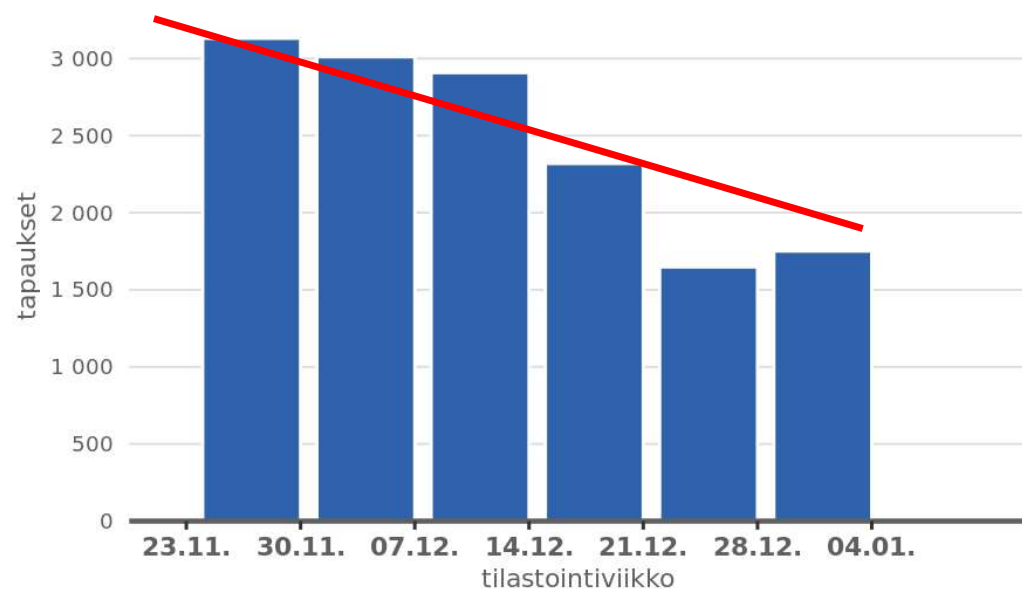

Uudet tautitapaukset päivittäin ja viikoittain

Suomessa todetut COVID-19 -tapaukset tilastointipäivän mukaan

Todetut COVID-19 -tapaukset kalenteriviikoittain

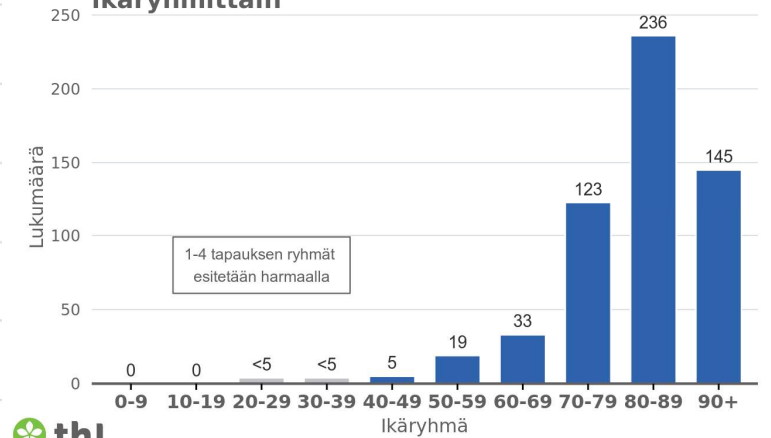

Koronavirustautiin menehtyneet

Varmistettujen COVID-19 -tapausten kuolemat kuolinpäivän mukaan

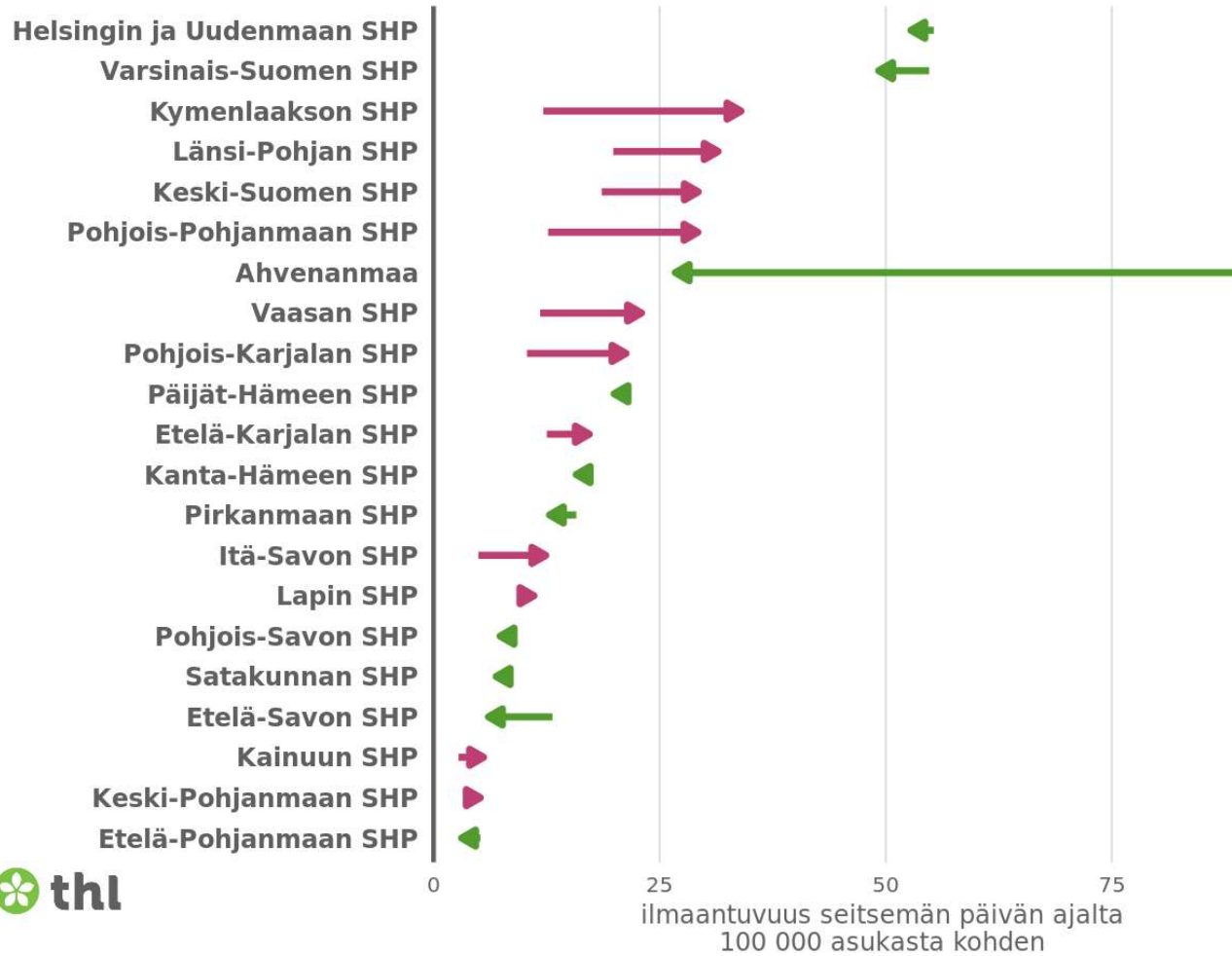

Koronavirustautiin liittyvät kuolemantapaukset ikäryhmittäin

Todettujen COVID-19 tapausten ilmaantuvuuden muutos kahden viikon seurantajaksolla

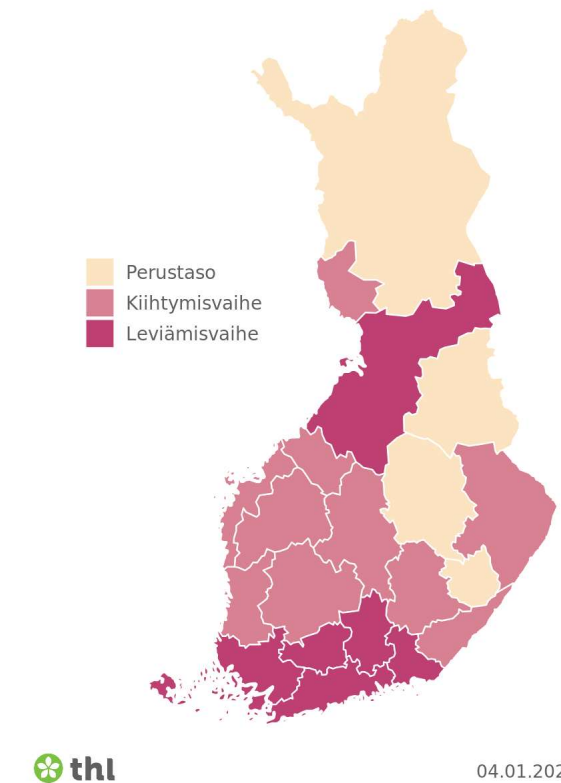
ajanjakso 28.12.-03.01. verrattuna jaksoon 21.12.-27.12.

Alueellinen epidemiologinen tilanne 5.1.2021

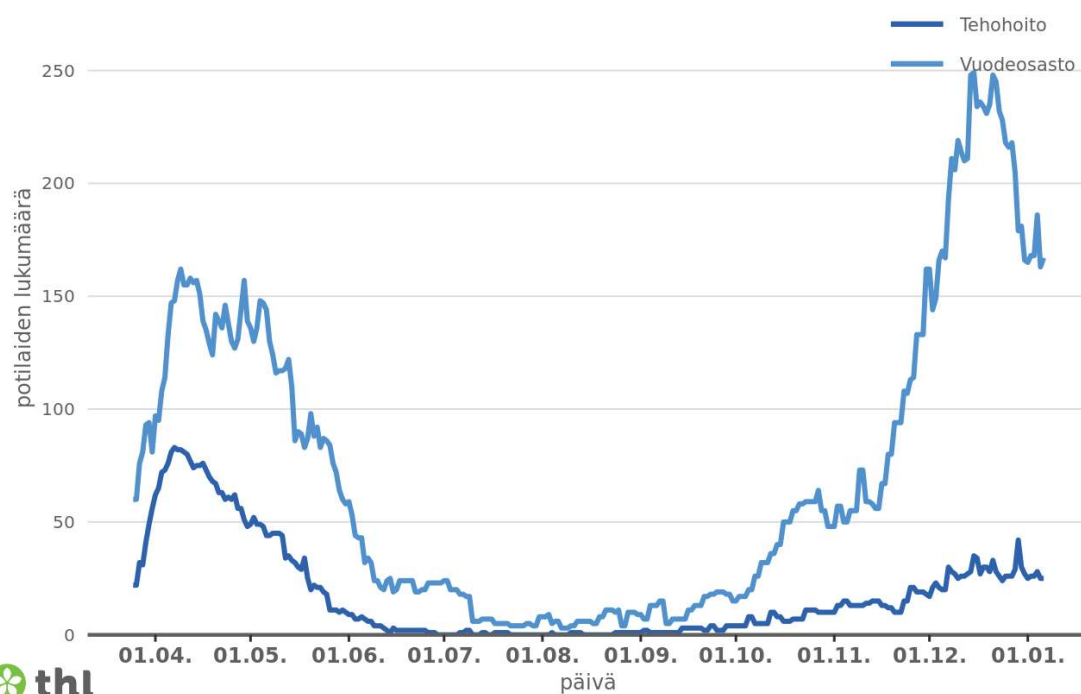
- **Leviämisvaihe:** Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Helsingin ja Uudenmaan, Päijät-Hämeen, Pohjois-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirit ja Ahvenanmaan maakunta (7 aluetta)
- **Kiihtymisvaihe:** Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan, Länsi-Pohjan, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirit (10 aluetta)
- **Perustaso:** Itä-Savon, Pohjois-Savon, Kainuun ja Lapin sairaanhoitopiirit (4 aluetta)

Sairaanhoitopiirien kokonaisarvio epidemiatilanteesta

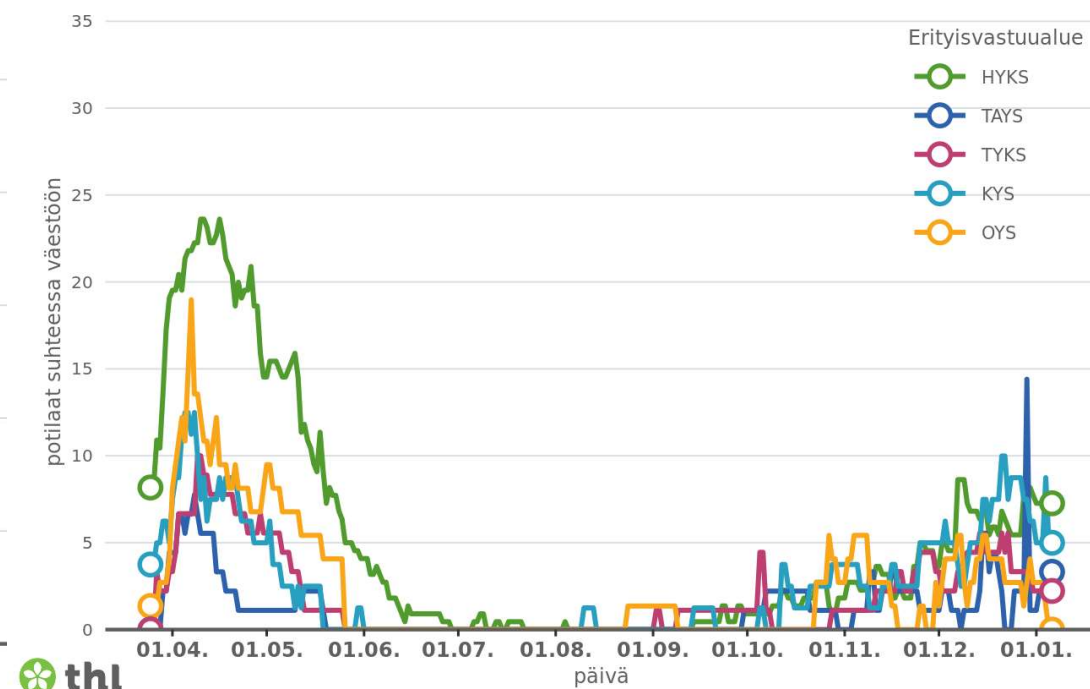
Sairaalahoitoon kuormitus: sairaala- ja tehohoito

Sairaalahoitossa olevat COVID-19 potilaat

Tehohoidossa olevat COVID-19 potilaat erityisvastuualueittain

potilaita päivässä miljoonaa asukasta kohden

Sairaanhoidon kuormituksen kehitys 21.12.20-5.1.21

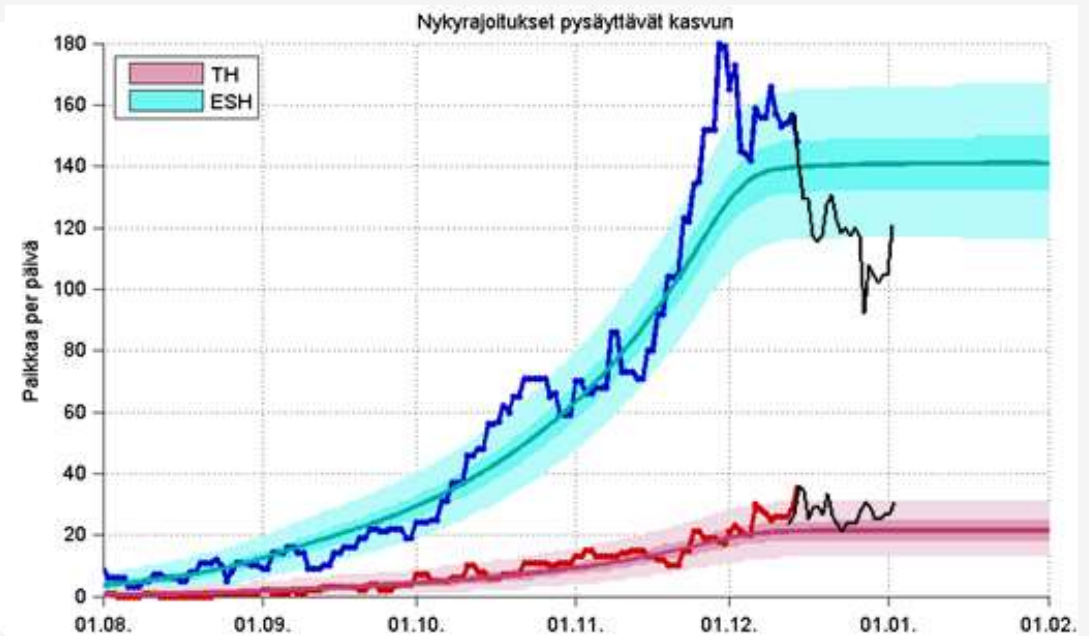
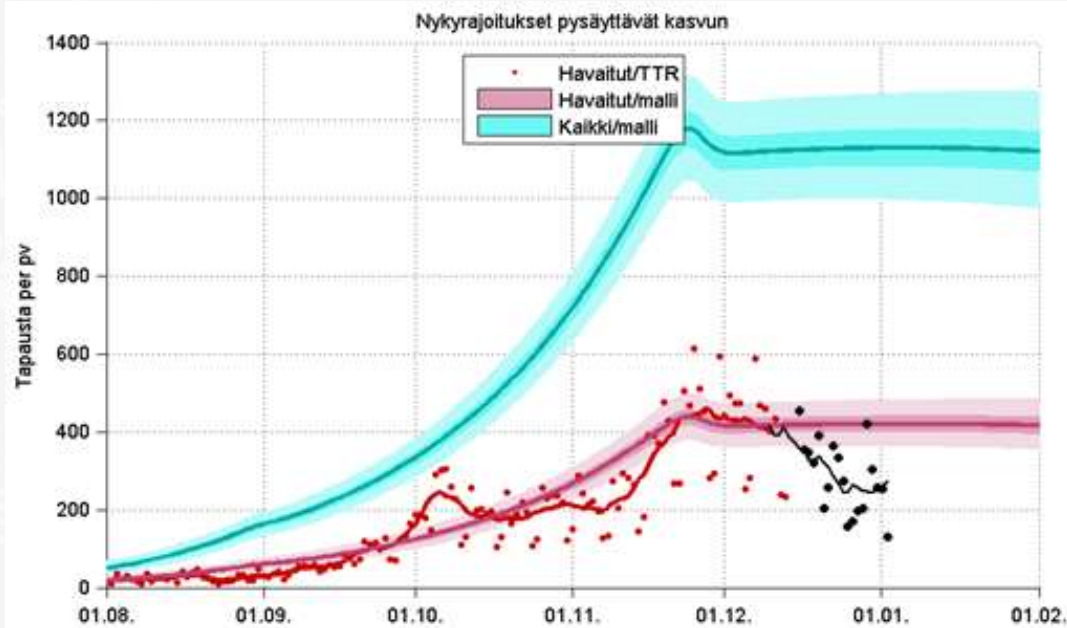
Erityisvastuualue	Erikoissairaan- hoidossa vuodeosastolla	Perusterveyden- huollossa vuodeosastolla	Teho-osastolla	Sairaalahoidossa, kokonaismäärä	Kuolleet (kumulatiivinen)
HYKS erityisvastuualue	52 => 45	55 => 37	15 => 16	122 => 98	357 => 395
KYS erityisvastuualue	14 => 12	25 => 6	8 => 4	47 => 22	59 => 69
OYS erityisvastuualue	6 => 8	9 => 8	3 => 0	18 => 16	27 => 31
TAYS erityisvastuualue	13 => 12	38 => 14	2 => 3	53 => 29	30 => 40
TYKS erityisvas- tuualue + Åland	14 => 13	22 => 8	5 => 2	41 => 23	33 => 35
Yhteensä koko maa	99 => 90	149 => 73	33 => 25	281 => 188	506 => 576

Käytössä olevien tehohoitopaikkojen määrä ja tehohoitopotilaiden määrä erva-alueittain 21.12.20-6.1.21

	Potilaspaikat tänään	Potilaita yhteensä	COVID-19- potilaita
HUS-erva ¹⁾	77	57 => 56	15 => 17
TAYS-erva	41	28 => 32	2 => 3
TYKS-erva + Åland	39	25 => 28	4 => 3
KYS-erva	52	35 => 27	8 => 4
OYS-erva	47	32 => 26	3 => 0
Yhteensä	256	177 => 169	32 => 27

¹⁾ HUSin luvuissa eivät ole mukana kaikkien erikoisosastojen paikat.

Tehohoidossa olevista COVID-19-potilaista 20 on hoidossa yliopistosairaaloissa, 7 keskussairaaloissa. Kuormitusaste valtakunnallisesti 66%. Lähde: KYS, COVID 19 tehohoidon koordinoiva toimisto.

Tapausten ja sairaalakuormituksen seuranta sopii epidemian kasvun pysähtymiseen 12/2020

Lähde: THL mallinnustiimi, VNK skenaariot 17.12.2020

Simopekka Vänskä, ja Anna Suomenrinne-Nordvik, THL

Kontaktitutkimukset 2005 ja 2020

Kari Auranen, TY ja THL:n koronamallinnusryhmä

2005, all contacts

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
0-9	4.69	1.13	0.71	1.55	0.97	0.52	0.51	0.19
10-19	1.27	8.0	1.0	1.07	1.64	0.61	0.24	0.21
20-29	0.82	1.02	3.93	1.88	1.33	1.17	0.52	0.24
30-39	1.76	1.09	1.86	3.27	1.96	1.6	0.93	0.34
40-49	1.27	1.91	1.51	2.25	3.21	2.11	0.79	0.52
50-59	0.72	0.76	1.42	1.97	2.26	2.95	1.19	0.57
60-69	0.48	0.2	0.42	0.77	0.57	0.8	1.59	0.8
70+	0.19	0.2	0.21	0.31	0.41	0.42	0.89	2.21

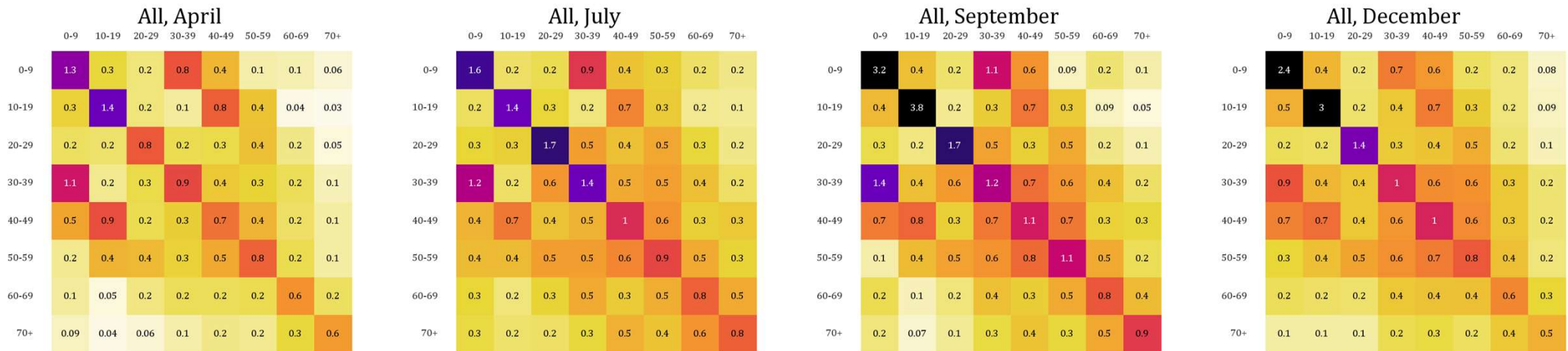
2005, physical contacts

D)

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
0-9	2.69	0.7	0.43	1.02	0.57	0.24	0.4	0.1
10-19	0.79	3.33	0.32	0.43	0.78	0.19	0.11	0.1
20-29	0.5	0.33	1.53	0.38	0.2	0.26	0.11	0.04
30-39	1.16	0.43	0.38	1.03	0.39	0.28	0.21	0.1
40-49	0.75	0.91	0.23	0.45	0.99	0.46	0.25	0.2
50-59	0.34	0.23	0.32	0.34	0.49	0.82	0.39	0.2
60-69	0.37	0.09	0.09	0.17	0.18	0.26	0.79	0.36
70+	0.1	0.09	0.04	0.1	0.16	0.15	0.39	1.66

1000 henkilön otos, kaikki tapaamiset
ja fyysiset kontaktit yhden vrk:n aikana
Mossong ym 2008

Kontaktimatriisit 2020 (kaikki kontaktit)

Aikuiset: 2,4

3,8

3,7

3,3

Lapset: 3,5

4,1

6,2

5,4

Huhtikuussa -70%, joulukuussakin alle puolet normaalista

Poikkeus: lasten kontaktit lisääntyivät syyskuussa

TILANNEARVIO 7.1.2021

- Tartuntamäärät todennäköisiä aliarvioita; erikoissairaanhoidon ja tehohoidon tarve samaa suuruusluokkaa jo useita viikkoja
- Havainnot sopivat epidemian kasvun pysähtymiseen joulukuussa
- Alueellisesti vaihtelevat tilanteet jatkuvat; juhlakauden seuraukset näkyvät seuraavan 1-2 viikon aikana
- Noin 7.5% tartunnoista yli 70-vuotiailla
- Muuntunut virus ei ole toistaiseksi vaikuttanut epidemian kulkuun
- Epidemia on kotoperäisesti voimissaan, torjuntatoimissa ei ole varaa lipsua yhtään

Päivitetty toiminta- suunnitelma ja alueelliset toimet

Osastopäällikkö Satu Koskela

Toimintasuunnitelman päivitys (STM 2021:1)

- Valtioneuvosto teki 22.12.2020 periaatepäätöksen päivitetyn toimintasuunnitelman antamisesta hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen COVID-19 –epidemiassa kevääksi 2021.
- Suunnitelma ohjaa tartuntatautiviranomaisia suositusten ja rajoitusten epidemiologisesti tarkoituksenmukaisessa käytössä.
- Osa III sisältää kuvauksen alueellista toimintaa koskevasta lakisääteisestä toimivallasta, viranomaisrooleista ja –päätöksenteosta sekä toimenpiteiden luonteesta ja sisällöstä.
- Ohjeet toimenpiteiksi epidemian eri vaiheissa perustuvat alueellisen toiminnan tueksi annettuun hallituksen periaatepäätökseen 23.10.2020.

Alueellinen toiminta

- Sairaanhoidopiirien johdolla on muodostettu alueelliset yhteistyöryhmät, jotka arvioivat alueen epidemiatilannetta sekä ohjaavat suosituksia ja rajoitustoimia.
- Epidemian vaihetta luonnehtivia kuvauksia käytetään päätöksenteon tukena.
- Suositus- ja rajoitustoimenpiteiden käyttö edellyttää kokonaisvaltaista arviota niiden epidemiologisista, sosiaalisista, taloudellisista ja perusoikeudellisista vaikutuksista.
- Alueelliset yhteistyöryhmät raportoivat viikoittain tekemistään toimista THL:lle.

Koko väestöä koskevat suositukset

Toimenpide	Perustaso	Kiihtymisvaihe	Leviämisvaihe
Kasvomaskisuositus	✓	✓	✓
Etätyösuositus	✓	✓	✓
Riskiryhmien suojaaminen	(✓)	✓	✓

Koko väestöön kohdistuvat suositukset ovat kontakteja yleisesti vähentäviä (fyysisen etäisyyden ylläpito, etätyösuositus), viruksen tarttumismahdollisuuksia arjessa pienentäviä (yskimishygienia, kasvomaskit) ja tartunnan jäljitystä tarvittaessa helpottavia (koronavilkku).

Alueelliset toimenpiteet epidemian eri vaiheissa

Toimenpide	Perustaso	Kiihtymisvaihe	Leviämisvaihe
Julkisten tilojen käytön rajoittaminen/sulkeminen	✓ (lähikontaktin välttäminen)	✓ (asiakas- tai paikkamäärän rajaaminen puoleen)	✓ (tilojen sulkeminen)
Harrastetoiminnan rajoittaminen/keskeyttäminen	✓ (lähikontaktin välttäminen)	✓ (aikuisten korkean riskin harrastustoiminnan rajoittaminen sisätiloissa)	✓ (aikuisten ryhmäharrastustoiminnan keskeyttäminen)
Yleisötilaisuuksien rajoittaminen	✓	✓	✓ max. 10 hlöä
Suositus yksityistilaisuuksien rajoittamiseksi		✓ max. 20 hlöä	✓ max. 10 hlöä
Etäopetus korkeakouluissa		✓	✓
Etäopetus toisella asteella			✓
Suositus toiminnanharjoittajille julkisten tilojen sulkemiseksi			✓

Tartuntatautilain lisävaltuudet eduskunnan käsittelyssä

Lakiin lisättäisiin mahdollisuus asettaa rajoitteita ja sulkea elinkeino- ja harrastustoiminnan tiloja.

- Perustasolla tulisi noudattaa hygieniavelvoitteita asiakkaille tai muille osallistujille suunnatussa toiminnassa sekä liikenteessä: käsien puhdistusmahdollisuus, tilojen ja pintojen puhdistamisen tehostaminen, ihmisten ohjeistaminen sekä riittävien etäisyyksien ylläpitäminen.
- Kiihtymisvaiheessa kunta tai avi voisi edellyttää elinkeinonharjoittajia ja muita toimijoita järjestämään toimintansa niin, että lähikontakti asiakastiloissa ja muissa toimintaan osallistuville avoimissa tiloissa on mahdollista välttää. Tarvittaessa voitaisiin rajoittaa matkustajamääriä henkilöliikenteessä.
- Leviämisvaiheessa kunta tai avi voisi sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitettut elinkeino- tai muun toiminnan tilat kahden viikon ajaksi.

Alueellisen toiminnan ohjaus ja tuki

- STM tukee koronapandemian torjuntatyötä kansallisesti normi-, informaatio-, resurssi- ja vuorovaikutusohjauksella.
- STM:llä, THL:llä, aveilla ja Valviralla on säännöllinen vuorovaikutusyhteys alueiden koronayhteistyöryhmien johdon kanssa. Ohjaus- ja yhteistyötapaamisia on pidetty myös alueiden kuntajohdon kanssa.
- THL tuottaa ajantasaista epidemiologista tietoa alueellisesti ja osallistuu koronayhteistyöryhmien työhön. Se tuottaa tarvittaessa epidemiologisia perusteita myös avien tekemien kokoontumisrajoitusten tueksi.
- Valvontaviranomaiset varmistavat, että alueilla toimitaan ministeriön yleisohjauksen ja THL:n sisältöohjauksen mukaisesti. Avit myös osallistuvat koronakoordinaatioryhmien työhön.

Ministeriön ydinviestit alueille

- Alueelliset toimet ovat avainasemassa tartuntojen leviämisen estämisessä.
- Rajoituksia ja suosituksia tulee kohdentaa nopeasti, ennakoivasti ja vaikuttavasti siihen, mikä on tehokkainta ja oikeasuhtaisinta.
- Kiihtymisvaiheen toimenpiteet voivat olla perusteltuja jo perustasolla, mikäli valtakunnallinen ja lähialueiden epidemiologinen tilanne on vaikeutuva.
- Leviämisvaiheen uhatessa on perusteltua ottaa viipymättä käyttöön kaikki tarpeelliset toimenpiteet.
- Rajoitustoimenpiteitä ei saa purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.
- Suosituksia ja rajoituksia koskevan kansalaisviestinnän on oltava aktiivista, selkeää ja helposti saavutettavaa.

Uusi Covid-19 muunnos (SARS-CoV-2 VOC 202012/01)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

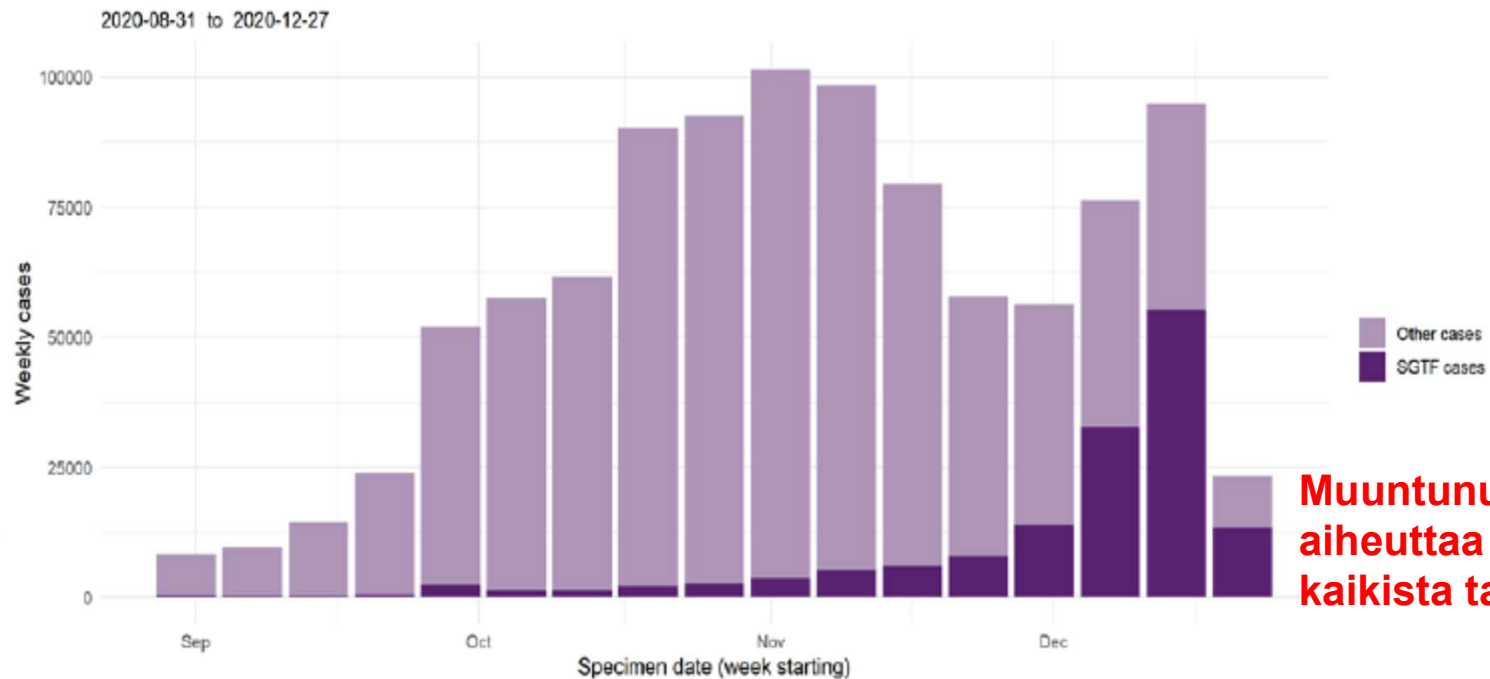
VOP4

kommenttina tähän slideen puhuisin muunnoksista monikossa, miellä on niitä kahta aivan erilaista, lisäksi mieluummin SARS-CoV-2 (eli virus)muunnos, kuin COVID_19 (eli tauti)muunnos...

Vapalahti, Olli P; 29.12.2020

Uuden koronavirustyyppin yleistyminen Iso-Britanniassa

Figure 2. Weekly number of cases tested by laboratories using Thermofisher TaqPath, by S-gene detection

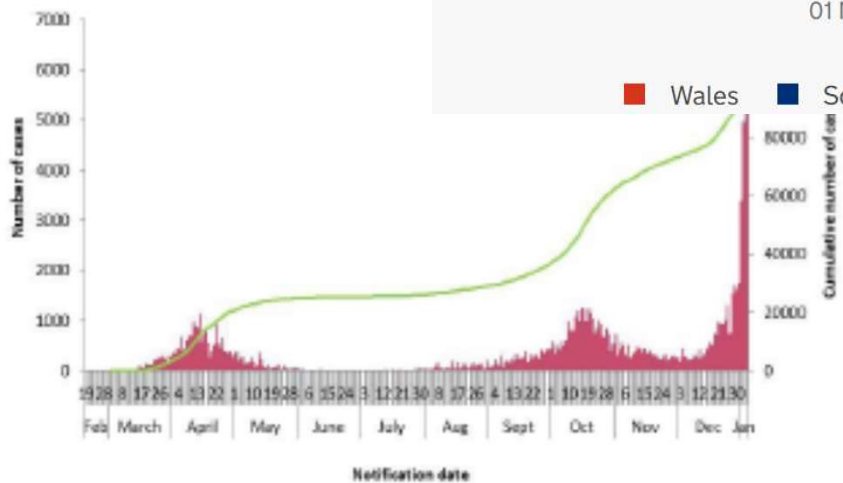
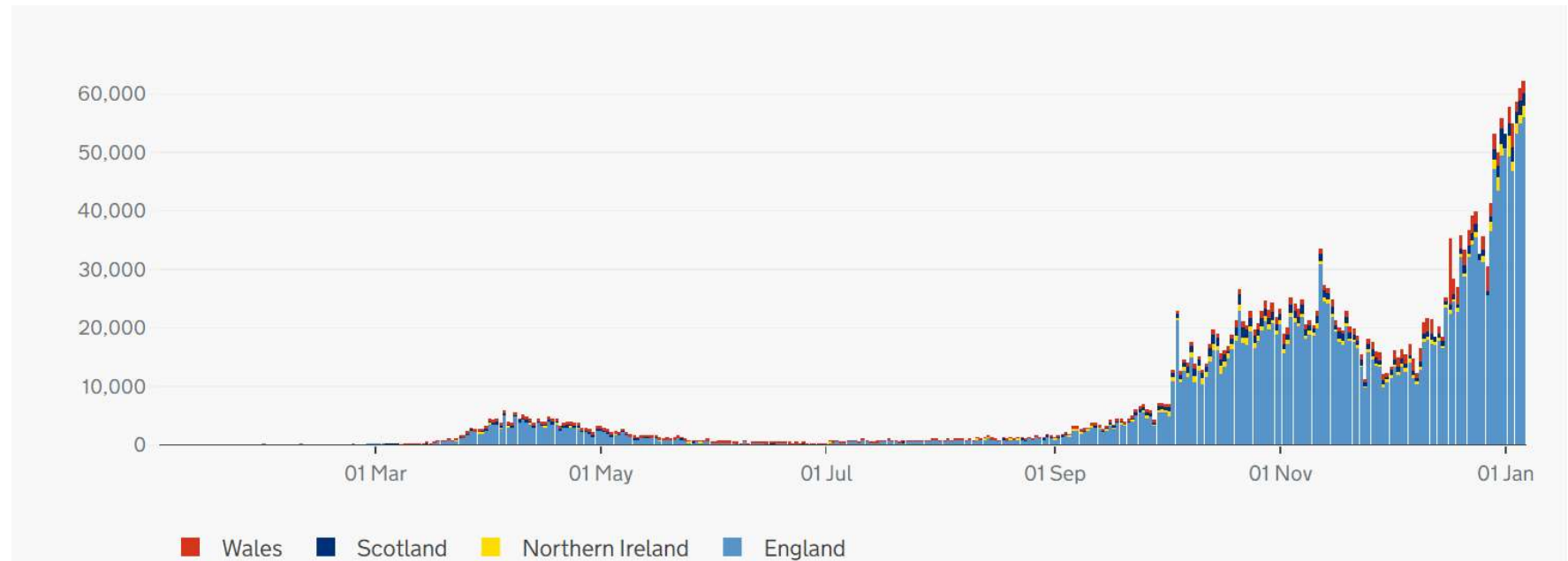

Ensimmäinen löydös 20.9.2020

Muuntunut viruskanta aiheuttaa nyt noin 60% kaikista tartunnoista

TaqPath labs = Alderley Park, Milton Keynes and Glasgow Lighthouse Labs.
Cases deduplicated to one positive test per person per week, prioritising SGTF tests. Natural weeks Mon-Fri shown.
Data source: SGSS

Iso-Britannian ja Irlannin epidemiologinen tilanne

Pohjoismaiden tilanne

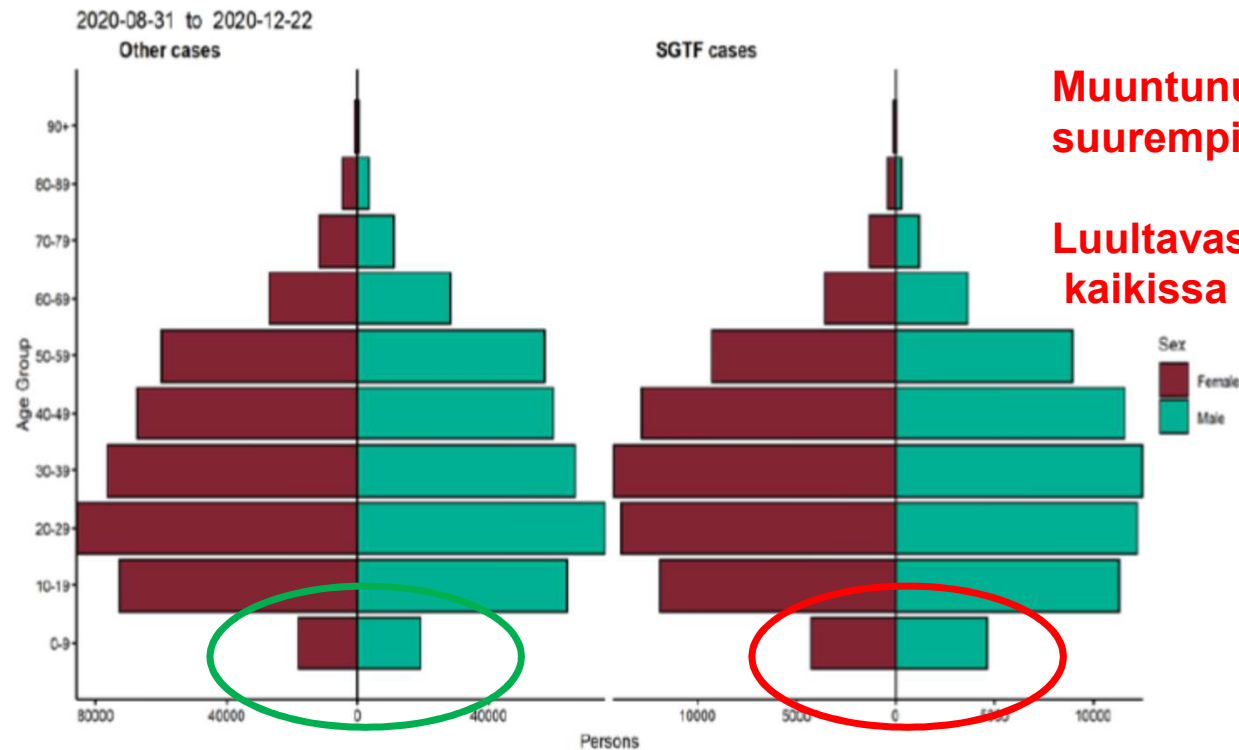
- Tanska (1.1.2021): 82 tapausta
 - Osuus kaikista viruskannoista viimeisen 4 viikon aikana 0.2% - 0.5% - 0.9% - 2.3% - rajoittunut leviäminen väestössä
- Ruotsi (2.1.2021): 11 tapausta Iso-Britanniaan ja 1 Etelä-Afrikkaan liittyen
- Norja (1.1.2021): 23 tapausta
- Islanti: (30.12.2020): 13 tapausta

Suomen tilanne

- Yhteensä 16 Iso-Britanniasta 7-20.12.2020 välillä tullutta tai heidän lähikontaktiaan, joilla todettu muuntuneen viruskannan aiheuttama koronatartunta
 - Lisäksi 14 matkustajalla tai heidän lähikontaktillaan positiivinen koronalöydös, mutta viruskanta vielä tutkittavana
 - Näytteenotto jatkuu ja uusia löydöksiä voi tulla aiemmin tai 21.12.2020 jälkeen Suomeen eri reittejä matkustaneilta
- Yksi Etelä Afrikasta palannut, jolla paikallinen muuntunut viruskanta
- Tartunnan saaneet jo pääosin parantuneet – ei vakavia tapauksia

Uusi koronavirusvariantti – ikä ja sukupuolijakauma

Figure 4. Age-sex pyramid of cases tested by laboratories using ThermoFisher TaqPath, by S-gene detection

Muuntunut viruskanta – hieman suurempi osuus tartuntoja lapsilla

Luultavasti tartuttavuus lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä

TaqPath labs = Alderley Park, Milton Keynes and Glasgow Lighthouse Labs.
Cases deduplicated to one positive test for entire time period, prioritising SGTF tests where individuals test positive multiple times.
Data source: SGSS. Age and sex missing in 5227 persons, excluded from figure.

Uusi koronavirusmuunnos – UK kohorttitutkimus

- Kohorttitutkimuksessa 1768 uuden virusmuunnoksen aiheuttamaa tautitapausta ja sama määrä heille vakioitua kontrollia, joilla vanhan virustyyppin infektiio
 - Sairaalahoidon riski 0,9 vs 1,5% (ei tilastollisesti merkittävä ero)
 - Tapauskuolleisuus 0,89 vs 0,72%
 - Jatkotartuntoja 15,9% kontakteista vs 9,8%
 - Ei merkittävää uusintainfektioriskiä
- Johtopäätökset: Voi levitä helpommin, mutta ei ole vakavampi

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/948152/Technical_Briefing_VOC202012-2_Briefing_2_FINAL.pdf

Muiden maiden toimenpiteet

- Useimmat EU -maat keskeyttäneet matkustajalennot 31.12. – 14.1.2021 asti
- Myös lautta- ja raideliikenteen kieltoja
- Vaihtelevasti maahantulokieltoja ja niiden poikkeuksia esimerkiksi oman maan kansalaisille
- Vaatimuksia ennakkotestauksesta ja/tai karanteenista ja/tai toisesta testistä karanteenin aikana
- Tehostettu viruskantojen seuranta

Toimenpiteitä virusmuunnoksen leviämisen estämiseksi, 1/2

- Liikenne- ja viestintävirasto keskeyttänyt matkustajalentoliikenteen 11.1.2021 saakka
- Joulukuun 7. päivä tai sen jälkeen Iso-Britanniasta ja Etelä-Afrikasta Suomeen tulleet uuteen koronatestiin, oli oireita tai ei
- 23.12.2020 tehostettu testaamiskäytäntö matkustajille Helsinki-Vantaalla
 - Rajatarkastuksen yhteydessä selvitetään onko henkilö oleskellut Iso-Britanniassa tai Etelä-Afrikassa
 - Ohjataan testiin kentällä (lomake, kuulutukset, näytöt) ja karanteeniin
 - Lentokenttätestauksen yhteydessä kerätään yhteystiedot ja oleskelukunta Suomessa - tieto kuntiin karanteenin valvomiseksi ja jatkotestauksen järjestämiseksi

Toimenpiteitä virusmuunnoksen leviämisen estämiseksi, 2/2

- Altistuneet karanteeniin 14 vrk ajaksi – oireista riippumatta testi alkuun ja exit -testi karanteenin loppuksi
- Ulkomailta saapuneiden koronapositiivisten potilaiden ja viruskantojen eritystarkkailu
- Kaikkien viruskantojen vaihtelun seurannan tehostaminen
- Rajatoimenpiteiden tehostaminen – kaikkien lentomatrustajien testaus

STM:n ja THL:n

TILANNEKATSAUS
KORONAVIRUS-
TILANTEESTA

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET